

KÄSKKIRI

16.10.2025 nr 13-2/2720-2

„Rapla maakonnaplaneeringu 2030+“ ja „Pärnu maakonna planeeringu“ maavarade teemaplaneeringu ja keskkonnamõtjude strateegilise hindamise lõpetamine

Käskkiri kehtestatakse planeerimisseaduse § 59 lõike 1 alusel.

1. ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1.1 Keskkonnaministeerium esitas 25.10.2022 kirjaga nr 14-6/22/4745 Rahandusministeeriumile taotluse Rapla ja Pärnu maakonnas maavarade teemaplaneeringu algatamiseks.

1.2 Vabariigi Valitsus algatas 05.01.2023 korraldusega nr 20 „„Rapla maakonnaplaneeringu 2030+“ ja „Pärnu maakonna planeeringu“ maavarade teemaplaneeringu ja keskkonnamõtjude strateegilise hindamise algatamine“ teemaplaneeringu. Teemaplaneeringu koostamist rahastatakse riigieelarvest.

1.3 Algamise otsuse kohaselt oli teemaplaneeringu koostamise eesmärk maavarade kaevandamise valdkonnas riiklike strateegiliste maakasutusprioriteetide seadmine, sealhulgas perspektiivsete ehitusmaavarade ja turba uuringualade ning kaevandamisalade paiknemise, samuti olemasolevate karjäärade laiendamise võimaluste kindlaksmääramine koostöös kohaliku omavalitsuse üksuste ja kogukondadega.

1.4 Teemaplaneeringu planeeringuala on terve Rapla maakond ja Pärnu maakond, kuhu kuulub 11 omavalitsusüksust, sealhulgas Rapla maakonnas neli valda – Rapla vald, Märjamaa vald, Kohila vald ja Kehtna vald ning Pärnu maakonnas üks linn ja kuus valda – Pärnu linn, Tori vald, Saarde vald, Põhja-Pärnumaa vald, Lääneranna vald, Kihnu vald ja Häädemeeste vald. Planeeringuala pindala on kokku 8383,71 km².

1.5 27.06.2023 sõlmisid Rahandusministeerium ja Skepast&Puhkim OÜ hanklepingu nr 1.9-1/306-1 Rapla ja Pärnu maakonnaplaneeringute maavarade teemaplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõtju strateegilise hindamise (KSH) programmi koostamiseks. Tööd võeti vastu 27.12.2023.

1.6 20.06.2024 sõlmisid Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ja Skepast&Puhkim OÜ hanklepingu nr 172 Rapla maakonnaplaneeringu 2030+ ja Pärnu maakonna planeeringu maavarade teemaplaneeringu ja asjakohaste mõjude, sh KSH aruande koostamiseks. 15.04.2025 palus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM) Skepast&Puhkim OÜ-l peatada kõik Rapla maakonnaplaneeringu 2030+ ja Pärnu maakonna planeeringu maavarade teemaplaneeringu

ja asjakohaste mõjude, sh KSH aruande koostamisega seotud tööd, kuna teemaplaneeringu koostamisel selgunud asjaoludest oli tekkinud olukord, kus planeeringu koostamine ei pruukinud enam olla vajalik. Samuti anti teada, et Kliimaministeerium on arutamas ettepaneku tegemist planeeringu koostamise lõpetamiseks.

1.7 17.07.2025 esitas Kliimaministeerium MKM-le taotluse „Rapla maakonnaplaneeringu 2030+“ ja „Pärnu maakonna planeeringu“ maavarade teemaplaneeringu ning KSH koostamise lõpetamiseks. 29.07.2025 teavitas MKM Skepast&Puhkim OÜ-d esitatud taotlusest ning teemaplaneeringu lõpetamise menetluse alustamisest. 04.09.2025 toimus MKM ja Skepast&Puhkim OÜ vahel koosolek 20.06.2024 sõlmitud lepingu lõpetamise üle arutamiseks.

2. ÕIGUSLIK ALUS

2.1 Planeerimisseaduse (PlanS) § 59 lõike 1 kohaselt võib maakonnaplaneeringu koostamise korraldaja maakonnaplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise lõpetada eelkõige juhul, kui koostamise käigus ilmnevad asjaolud, mis välistavad planeeringu elluviimise tulevikus, või kui planeeringu koostamise eesmärk muutub oluliselt koostamise käigus. Maakonnaplaneeringu koostamise korraldaja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (PlanS § 55 lõige 4).

2.2 PlanS § 73 lõige 2 sätestab, et kui koostatakse maakonnaplaneeringu teemaplaneeringut, siis lähtutakse maakonnaplaneeringu koostamisele ettenähtud nõuetest.

3. KAALUTLUSED

3.1 Maakonnaplaneeringu eesmärk on maakonna, selle osa või muu regiooni ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määratlemine. Maakonnaplaneering koostatakse eelkõige kohaliku omavalitsuse üksuste ülestevõtte huvide väljendamiseks ning riiklike ja kohalike ruumilise arengu vajaduste ja huvide tasakaalustamiseks.

3.2 Planeeringu koostamisega on jõutud planeeringulahenduse ja mõjude hindamise eelnõude koostamise etappi. Planeeringu koostamisel on lähtutud kaevandamise võimaluste kategoriseerimise metoodikast¹, kategoriseerides olemasolevaid ja perspektiivseid maardlaid, karjääre ja uuringualasid. Kategoriseerimise tulemusel ilmnes, et liiva ja kruusa kaevandamiseks sobivad alad on liiga väikesed (10–20 ha), et neid maakonnaplaneeringu tasandil planeerida. Väikeste kaevandamisalade kasutuselevõtt on tihti seotud konkreetsete taristu- või ehitusobjektidega, mis muudab nende planeerimise maakonnaplaneeringu tasandil keeruliseks, kuna selliseid objekte ei ole võimalik pikaajaliselt (kuni 2050. aastani) ette planeerida.

3.3 Samuti ei ole enam aktuaalne eesmärk toetada Rail Balticu ehitust vajalike ehitusmaavarade planeerimise kaudu, kuna planeeringu ajakava ei võimalda selle projekti elluviimist mõjutada ning enamikes piirkondades on vajalik materjal tänaseks tagatud. Seetõttu on otstarbekas käsitleda nendes maakondades varustuskindlust ning alade kasutuselevõttu ja kaevandamislubasid üksikjuhtumitena vastavalt jooksvale vajadusele.

3.4 Lubjakivi ja dolokivi uurimise ning kaevandamise osas on teemaplaneeringu koostamisel selgunud võimalikud asukohad, kuhu tegevusi suunata. Kuna nende maavarade levik on Rapla ja

¹ Metoodika kirjeldus on leitav dokumendist Rapla maakonna ja Pärnu maakonna maavarade teemaplaneeringu lähteseisukohad ja mõjude hindamise, sh keskkonnamõju strateegilise hindamise programm ptk 2 https://riigiplaneering.ee/sites/default/files/documents/2024-01/Rapla-Parnu_mv_TP_LS_KSHp.pdf

Pärnu maakonnas piiratud, on teemaplaneeringu tänane võimalik praktiline rakendatavus piiratud ainult olemasolevate lubjakivi ja dolokivi aladega.

3.5 Lisaks on teemaplaneeringu algset eesmärki mõjutanud 22.07.2024 jõustunud keskkonnaministri määruse nr 87 muudatus, millega uuendati turba kaevandamiseks sobivate alade nimekirja. Selle tulemusel otsustati turba kaevandamist teemaplaneeringus enam mitte käsitleda, kuna turba kaevandamist ei ole enam võimalik planeerida.

3.6 Teemaplaneeringu ja KSH koostamise lõpetamine on otstarbekas, et tagada ressursside efektiivne kasutamine ning suunata edasine maavarade ruumiline planeerimine ja kaevandamislubade menetlemine vajaduspõhisele lähenemisele, mis arvestab kohaliku omavalitsuse üksuste ja kogukondade huve ning riigi strateegilisi eesmärke. Seni teemaplaneeringu raames koostatud varustuskindluse ja nõudluse analüüsi, valminud esmast kaarti ning teisi hinnanguid saab edaspidi kasutada riigi huvi hindamisel, kaevandamisloa andmise otsuste ja muude analüüside tegemisel.

3.7 Teemaplaneeringu ja KSH koostamise lõpetamine tingib vajaduse lõpetada 20.06.2023 Skepast&Puhkim OÜ-ga sõlmitud hankeleping nr 172 ning MKM-l tuleb kanda selle täitmiseks faktiliselt tõendatud ja tehtud kulud. Lepingu lõpetamine toimub hankelepingus toodud tingimustel.

3.8 Arvestades asjaolu, et teemaplaneeringu algne eesmärk on koostamise käigus oluliselt muutunud, on seega põhjendatud teemaplaneeringu koostamise lõpetamine.

4. OTSUS

Lähtudes eeltoodust ja PlanS § 59 lõike 1 alusel:

4.1 Lõpetada Vabariigi Valitsuse 05.01.2023 korraldusega nr 20 „Rapla maakonnaplaneeringu 2030+“ ja „Pärnu maakonna planeeringu“ maavarade teemaplaneeringu ja keskkonnamõjude strateegilise hindamise algatamine“ algatatud teemaplaneeringu koostamine ja keskkonnamõju strateegiline hindamine.

4.2 Teha käesolev käskkiri teatavaks isikutele, kes on olnud kaasatud planeerimismenetlusesse, sealhulgas planeeringuala kohaliku omavalitsuse üksustele 30 päeva jooksul käskkirja allkirjastamise päevast arvates.

4.3 Avaldada käesolev käskkiri Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kodulehel ning riigiplaneeringute portaalis riigiplaneering.ee 14 päeva jooksul koostamise lõpetamisest arvates.

4.4 Avaldada teade teemaplaneeringu koostamise lõpetamisest maakonnalehtedes Pärnu Postimees ja Raplamaa Sõnumid ning planeeringuala kohaliku omavalitsuse üksuste valla- või linnalehtedes 30 päeva jooksul käskkirja allkirjastamise päevast arvates.

5. VAIDLUSTAMINE

Käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavastegemisest, esitades kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
Majandus- ja tööstusminister